

σχόνη θά ήμιαστε καί σκιά.
 Ποιός ξέρει άν οι ούράνιοι θεοί προσθέσουν
 μέρα αύριανή
 στίς άλλες τίς ώς σήμερα;
 "Όλα θά πέσουν στά χέρια τ' άρπαιχτικά τοῦ
 κληρονόμου,
 ὅσα 'χεις προσφέρει στή φίλιτατη καρδιά σου.
 Μόλις πεθάνεις καί ὁ Μίνως στό ἐπίσημο
 τὸ δικαστήριο σέ κρίνει,

ΜΠΑΛΙΖ ΣΑΝΤΡΑΡ (1887 - 1961)

ΦΥΛΛΑ ΠΟΡΕΙΑΣ (1924—1928)

«Έχω τὸ αἶσθημα τῆς πραγματικότητος ἐ-
 γὼ ὁ ποιητής. "Εδρασα. Σκότωσα. Σάν ὅποι-
 ον θέλει νὰ ζήσῃ. Μὲς ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐξομο-
 λόγησιν τοῦ Σαντράρ μορεῖ καί νύ ὑποφα-
 αστεῖ καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ποιητὴ. «Α-
 κτινοβόλα ποιητικὴ μᾶζα ἀμειρωμένη στὸ ἀρ-
 χιπέλαγος τῆς ἀγρόπνιας» τὸν ἀποκάλεσε ὁ
 Χένρυ Μίλλερ δίκαια. Ἀκούραστος ταξιδιώ-
 τῆς, πολυμήχανος τυχοδιώκτης, δημοιουργός
 τριῶν μεγάλων ποιημάτων ποῦ ἀνοῖξαν δρό-
 μους στὴ σύγχρονη τέχνη, ὁ Σαντράρ ἔνας
 ἀπὸ τοὺς σπονδυλοῦς τῆς ραχοκοκαλίας τοῦ
 αἰῶνα μας ἀνάμεσα στοὺς Ἀϊζενστάιν, Μα-
 γιακόφσκι, Μίλλερ, Πάουντ, Πικάσο, Ραβέλ.
 Τσάπλιν κ.ά. σφράγισε μὲ τὴν κληθρικὴ πα-
 ρουσία του τὸ ἦθος μᾶς ἐποχῆς.

Δραπετεύοντας ἀπ' τὸ πᾶσι του δεκαπέντε
 χρόνων μὲ σύμμαχον τὴν καταληκτικὴν του
 τύχην ποῦ σύντομα πῆρε τὸ δεξί του χεῖρ διέ-
 τρεξε ἀπ' ἄκρον σ' ἄκρον τὴν Ἱδρόγειον καὶ
 «ποιητὴς ὅλων τοῦ κόσμου» ἀποτύπωσε στὰ
 τοῖα μεγάλα του ποιήματα «Προῖκα τοῦ Ἱπερ-
 σιδηρικοῦ καὶ τῆς Μικρῆς Ἰωάννας τῆς Γαλ-
 λίας», «Πάσχα στὴ Νέα Ἱερὴ» καὶ «Πανα-
 μᾶ» μὴ παρόένα σελίδα ἑνὸς κόσμου ποῦ
 φτάνει στὸ τέλος του.

Θά πρέπει καί νύ νὰ δεῖ τίς φωτογραφίες
 του γιὰ νὰ καταλάβει ἀκόμα περισσότερον τὴ
 βασανισμένη ζωὴ του καὶ τὴν ἀκατάλυτη φλό-
 γα τῶν ματιῶν του.

"Ἀνθρώπος ποῦ μελετοῦσε τοὺς ἀλχημιστὲς
 καὶ ταυτόχρονα πολεμοῦσε μὲ τὴ Λεγεῶνα
 τῶν Ξένων, π' ἀποκρυπτογραφοῦσε τὴ γραφὴ
 τῶν Ἀζτέκων κ' ἔκανε τὸ θερμοαστὴ στὰ βα-
 πόρια, κομποπολίτης ποῦ ἔδιδε χιλιάδες
 φράγκα στὰ κομπάρ καὶ τὴν ἄλλαν μέρα μοι-
 ραζόταν τὸ στρώμα ἑνὸς κοῦλη, ὁ Σαντράρ
 στὰ «Φύλλα πορείας» καταγράφει τίς ἀντι-
 δοράσεις του σ' ἕνα εἶδος ποιητικοῦ ἡμερολο-
 γίου μὲ πλατεῖα εὐαισθησία καὶ ἀπεραντὴ ἀ-
 γάπη γιὰ τὴν παραμυθὴ πέτρα αὐτοῦ τοῦ
 πλανήτη. Τὰ «Φύλλα πορείας» θεωροῦνται σὰ
 συμπλήρωμα τοῦ κύριου ἔργου του καὶ νομίζω
 γιὰ πρώτη φορὰ μεταφέρονται στὰ Ἑλληνικά
 ποιήματα ἀπὸ τὴ συλλογὴ αὐτὴ.

ΗΑΠΟΒΑ ΣΙΛΕΜΑΤΑ

"Όλος ὁ κόσμος μιλά γιὰ ἡλιοδασυλέματα

δὲ θά σέ σώσει, Τορκουάτε, ἡ γενιά σου, οὐ-
 τε ἡ ὑποταγία,
 οὔτε καὶ ἡ εὐσέβεια.
 Τὶ οὔτε ἡ "Αστυνομία τὸ ντροπαλὸ Ἰππόλυτο
 ἀπ' τὰ σκότη ἐλευθερώνει,
 καὶ οὔτε ἡ δύνανται ὁ Θησέας νὰ διώξῃ μα-
 κρινὰ ἀπὸ τὸν Πιγρίθον,
 τὸ ἡλιό του, τῆς Ἀθήνης τὰ δεσμά,

Μετ. Ἀντ. Ἡ Σακελλαρίου

"Όλοι οἱ ταξιδιωτὲς συμφινοῦν καὶ μιλοῦν
 γιὰ ἡλιοδασυλέματα,
 σ' αὐτὰ τὰ μέρη.

Ἰσχυροῦν πολλὰ βιβλία ποῦ περιγράφουν μό-
 νον ἡλιοδασυλέματα,
 τὰ ἡλιοδασυλέματα τῶν τροπικῶν.
 Ναί. Εἶν' ἀλήθεια μεγαλόπρεπα.

Μὰ ἐγὼ προτιμῶ πὺ πολὺ τὸν ἡλιό π' ἀνα-
 τέλλει τὴν αὐγή.

Εἶμαι πάντα στὴ γέφυρα,
 καὶ πάντα μόνος σάν τὸν θαυμάζω.
 Μὰ δὲν θά περιγράψω τίς αὐγές.
 Θά τίς φυλάξω γιὰ μένα μόνο.

ΩΡΙΩΝ

Εἶναι τ' ἀστέρι μου.

"Έχει τὸ σχῆμα τοῦ χεριοῦ,
 τοῦ δικοῦ μου π' ἀνέθηκε στὸν Οὐρανό.
 Σ' ὅλο τὸν πόλεμον ἔβλεπα τὸν Ὁρίωνα ἀπὸ
 μὰ πολεμίστρα.

"Όταν τὰ Ζέπελιν βομβάρδιζαν τὸ Παρίσι
 ἔρχονταν πάντα ἀπ' τὸν Ὁρίωνα.
 Σήμερα τὸν ἔχω πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου.

Τὸ μεσιανὸ κατάρτι τρυπᾷ τὴν παλάμη τοῦ
 χεριοῦ τοῦτον ποῦ πρέπει νὰ ὑποφέρει
 σάν τὸ δικό μου τὸ κομμένο μὲ κάνει νὰ
 ὑποφέρω. Ἔτσι τρυπημένο ποῦ εἶναι ἀπ'
 ἀτέλειωτο κοντάρι.

Ο ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ

"Ο Ὁκεανὸς εἶναι μαυρογάλαξος, δίπλα ὁ-
 χροὸς ὁ γαλανὸς οὐρανός·
 ἡ θάλασσα ὁλόγυρα φουσκώνει.
 Θάλλεγες πὺς ὁ Ἀτλαντικὸς στὸν οὐρανὸ θά
 ξεχειλίσαι.

"Εἶναι κοιλὰ ἀπὸ λαζούρι γαλάζιο γύρο στὸ
 βαπόρι.

ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Περίεργα.

Ἄω καὶ δνὸ μέρες ποῦ βλέπουμε στεριὰς κα-
 νένα ποὺ δὲν ἤρθε νὰ μᾶς συναντήσῃ ἡ
 τὴ ρῶτα μας νὰ πάρει.

Ἀντίθετα,

σήμερα
 τὴν αὐγή

καθὼς μπαίναμε στὸν κόλπο τοῦ Ρίω
 μὰ μεγάλῃ πεταλούδα σὰ χέρι ἤρθε νὰ δολ-